

DÉLI ÚJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

Budapest, 1909.

II. évf.

CSÜTÖRTÖK

4. szám.

Január 7.

Szerkesztőség: VI., Aradi-utca 8. szám.
TELEFONSZÁM 108-52.
Egyes szám ára helyben 2 fillér.

Főmunkatárs:
FÉNYES LÁSZLÓ

Felölős szerkesztő:
Dr. VÉCSEY MARCEL

Kiadóhivatal: VI., Aradi-utca 8. szám.
TELEFONSZÁM 108-52.
Hirdetések millim. számítással díjszabás szerint.

Elfogtak egy fővárosi cigányprimást. Letartóztatás fenyeget egy neves színészt.

A vén kuruc.

— jan. 7.

(F. L.) Köszöntik a vén kurucot. Mert a vén kuruc, a Rákóczi korszak utólagos lantosa, aki egyúttal a függetlenségi és 48-as eszmék aktív apostola, most a Habsburgi ház valószínűleg titkos tanácsosa lett. E napokban esküszik fel a kuruc és labanc világ totyakos krónikása, hogy: „mindenkoron és elsősorban a császári ház érdekeit fogja szolgálni és erről az esküjéről soha és semmiféle körülmények meg nem feledkeznek.”

A vén kuruc, aki egész életén abból élt — és elég jól élt belőle, — hogy összeszedte a nagyságos fejedelem, a Habsburg ház halálos ellenéget és a magyar függetlenségi eszmék lángelkű bajnokának életére és szenvedésére vonatkozó följegyzéseket, az, a saját írásából most levonja a következtetést és — labanc ruhát ölt, labanc esküt tesz.

II. Rákóczi Ferenc, a féreg — azt hitted, ugy-e — már rég elemésztették testedet? Csalódtál. Egy még itt maradt, csontjaidon élőködött és kövérre hzott belőle.

Nagyságos fejedelem, a Te időben kétféle magyar ember volt. Mindakettő magyarnak mondta magát és vagy Rákóczi Ferenc zászlója alá vonult, vagy a habsburgi lobogóra esküdött föl. Azokat kurucoknak hívták, emezeket labancoknak. Thaly Kálmán megírta munkáiban, hogy azoknak mennyi szenvedés és üldöztetés, emezeknek mennyi kedvezés járt ki. És megírta, hogy a Habsburg-háznak mindig az volt a politikája, hogy a százas kurucokat elnémi. Ha olyan elvetemült áruóra tudtak akadni, aki a szájával kuruc volt, a cselekedeteiben azonban labanc és aki soha semmiféle körülmények között az osztrák császári ház érdekeiről meg nem feledkezett, annak legjobban örültek. Azt kétszeresen megfizették.

A vezetők közt azonban — akkor — nem akadt ilyen elvetemült áru. Aki áru lett, az nyíltan tette, áment a labanc táborba. Az ilyen aránylag enyhén büntették; ha megfoghatták a kurucok, felakasztották.

Bizonyos Ocskay László volt ilyen árukuruc, aki labanc lett.

És a mikor akasztani vitték, csufondárosan kiáltották oda neki: jó éjszaka! Ocskay brigadéros.

Mit mondjunk most ennek a „vén kuruc“-nak, a harcok hőjának s a bedöglött-béke plakettes szerzőjének, a

Habsburg ház legujabb titkos tanácsosának?

Ugy kell öt üdvözlölnünk: jó napot, jó napot, Kálmán excellenciás! Az arulókat ma már nem akasztjuk fel, a vállunkat vonjuk és lemosolygunk reájuk.

Fogatlan vén iródeák, Thaly excellenciás, adja isten egészségére az éjszakai nyugodalmat.

— jan. 7.

Cinikus hipokrizis. A B. H. Thaly Kálmánnak valószínűleg belső titkos tanácsosi kinevezetése alkalmából ezt írja: „Thaly Kálmán titkos tanácsosi kinevezése olyan jelenség, amely politikailag is nem csekély figyelmet érdemel. A kuruc fejedelem emlékét fölmagasztaltuk, a király hozzájárulásával és helyesléssel. Kossuth Lajos fia miniszter. A Rákóczi-forradalom történetírója: titkos tanácsos. Ezek olyan momentumok, amelyek — minden kétséggel és tagadással szemben — az időknek nagy változásait mutatják.”

Természetes, hogy az idők nagy változásait. Vagy azt, hogy a függetlenségi kurucok behódoltak a Habsburgoknak, vagy azt, hogy a Habsburgok függetlenségi kurucok lettek.

A B. H. kérdezze meg az előfizetőitől, ugy észlelik-e — nem a kitüntetésekben, hanem a tényekben, — hogy a Habsburg-ház kuruccá vedlett?

A politikai korzón.

Wekerle Bécsben.

— jan. 7.

A kormányelnök harmadnapja van Bécsben. Sok a dolga, mert a koalíciós kormány, mely épen abban fáradozik, hogy uralmát az emberi kor legvégsőbb határáig állandósítsa, néhány függetlenségi frondőr, a bankkérdés fölvetésével, gáncsot dobott.

Ezen veszedelmet elkerülendő, Wekerleék viszont a „katonai vívmányok” jelszavát dobták a politikai közvéleménybe.

A politikai személynység nagymestere ezzel két legyet egy csapásra vélt megüthetni. Lefelé, a néppel szemben leszerelni a bankelkülönítést; felfelé, a

létszámemelés prezentálásával megnyerni a katonai köröket és a dinasztit.

A kártyapakliba azonban néhány „zsidó” keveredett. Idehaza egy pár, jöllehet már nem nagyszámu kuruc, sehogyszem hajlik a szép szóra. Nem lehet őket kapacitálni, se bankkormányzói állásokkal, sem a Bizony Ákosok argumenciáival. Ezek minden áron önálló bankot akarnak. Ezeket minden valószínűséggel ki kellend kapcsolni a fuzióból.

Ahogy a dolgok most állanak, Hol-16 ék nem fognak belemenni a fuzióba, hacsak utólag meg nem binzonyakosodnak ők is.

Odaát, Ausztriában viszont néhány agylágyulásos politikus a hagyományos osztrák tradíciók recipéje szerint, az osztrák urakházában tegnap kirohanási intézett a gyűlölt magyar „néptörzs” ellen és az osztrák peerek általános tapsaitól kísérve tiltakozott a magyaroknak adandó katonai engedmények ellen.

Olvassák el kérem még egyszer utólag és pedig a bécsi hírlapokból, az ezen nevezetes ülésről szóló tudósításokat és velem együtt szűrjék le abból a rideg tényeken alapuló következtetéseket.

Ezek után állapítsák meg önök, hogy a valószínűleg mennyt érnek a magyar államférfiak és politikusok hangzatos frázisai: a magyar állami szuverenitásról, az alkotmányos nemzeti jogainkról és a magyar szent koronát megillető praerogatívumokról.

És akinek még ettől sem nyílt ki a szeme, az olvassa el a jelenlegi osztrák kormányelnök válaszbeszédét és ha még ettől sem eszmélt a mi számalmas közjogi helyzetünk tudatára, akkor rakasson magára kényszerzubbonyt.

Ahogy a Bienerth báró ur a monarchia magyar felének közjogi viszonyaival végzett, az már magában véve is: felséges tragikomédia.

Mert a magyar „néptörzs” kérdésében jól összefognak odaát mindannyian: mi itt irhatunk és beszélhetünk amennyi jól esik, az csak szappanbuborék marad; de a magyar állami szuverenitás megtartásában egyek ők: osztrákok, németek, szlovének, dalmátok, csehek, taljánok és nagynémetek; konzervatívok és szabadelművek, klerikálisok és zsidók.

Jelszavuk: Unbedingte Unterwerfung. Közös idejük: Einheitliche Monarchie. Vesszőparipájuk és védőpaizsuk: Einmarschieren.

És mit látunk ideát?

Bizony Ákosokat, Rakovszky Stefiiket és Molnár Muckókat.

Az önálló bank lehet üdvös és lehet káros a nemzet érdekeire. De mint poli-

itikai kérdés kétségtelenül hatalmi kérdés az osztrák zsarnokság ellen. És ezt a fegyvert a Bizony Ákos-féle kaliberű politikusaink halálos ellenségeink politikája érdekében forgatják. A saját hazájuk érdekei ellenében.

Vagy mit szólunk a néppártiról, amely legutóbb hivatalos hetilapjában, az osztrák sajtó üdviválgása és kárörvendés tapsai közt fejtette a közös jegybank fenntartásának szükségességét.

Vagy arról a „néppárti képviselő” urról, aki a magyarfaló „Vaterland” hasábján ásta meg a magyar aspirációk sírgödörét.

Oh ismert és névtelen hiénák ti! Még vissza a nemzet légytört testétől. A hiénák csak az elhült tetemet szokták kikaparni.

És ez a nemzet még nem halt meg egészen.

Kincses Kolozsvár forrong.

A szabadsajtó — rabsajtó.

— Sajtó tudósítónktól. —

Kolozsvár, jan. 7.

A város polgármestere — amint azt már megírtuk — nem engedte meg, hogy a kizárt nyomdai munkások lapja a régi címen megjelenjen. Erre a lapnak új címet adtak, ám ettől a lap számtól tegnap mevonta a polgármester az utcai elárusítás jogát.

A rendőrség elszedte a rikkancsok lapjait s elvitte magával. Ilyenmódon siet a városi hatóságok feje a munkálatok segítségére, akik különben nagyban erőlködnek, hogy nyélbe ütessék az általános kizárást.

A polgármester intézkedése következtében a munkások lapja ma nem jelenhetik meg. Ehelyett r o p i r a t o t adnak ki, amelyben föltárják azokat az indító okokat, amik miatt megindult az egész munkásellenes hársza.

A munkálatok minden követ megmozgatnak, hogy a nem sikerült kizárást a szakszervezetek fölösztatásával üssék helyre. E tekintetben való fáradozásuknak már van is annyi eredménye, hogy a főispán ma gróf Bánffy György Budapestre érkezett „informálni” a belügyminisztert.

A város szervezett munkássága különben készen várja a bekövetkezőket s el van szánva arra is, hogy bármiféle támadás visszaverésére megismétlje — és nem csak 24 órára — a tömegsztrájkot.

**Az ördög-ember.
Tragédia a pincében.**

— Saját tudósítónktól. —

Arad, jan. 7.

A Hunyadi-utca egyik házában pincéjében halva találták a napokban egy Petrikovits Lajos nevű elzülött embert. Tragikus volt ennek a szerencsétlen embernek a sorsa.

Egy tisztességes aradi családnak volt a gyermeke. Atyja egy aradi pénzügyésznél évtizedek óta van alkalmazva, mint szolga. Az elhunyt, aki az utóbbi időben nagyjából az édesapja támogatásából tudta csak életét tengetni, Aradon született s itt végezte elemi iskoláit is. A középiskola harmadik osztályából maradt ki.

Csunya, visszatartó arca miatt iskolatársainak örökös céltáblája volt. Folyton gonyolták, ütöttek-verték s a kedveseit gyermek nem nyult a könyvekhez. Mikor az iskolából kimaradt, a Brunner-féle játékereskedésbe került tanulóknak. Három esztendeig volt a cégénél, fel is szabadult, de felszabadulása után azonnal elbocsátották a szolgálatból. Nem lehetett használni.

A vevőközönség nem szívesen áll szóba egy rut arcú kereskedővel.

Az apja kérésére Éles Árnin fűszerkereskedő vette üzletébe. Itt is három évet töltött tanulóskorban — de csak a raktárban foglalkoztatták. Itt is felszabadult s a legjobb bizonyítványokat állította ki a főnöke a szorgalmáról, hűségéről és ügyességéről.

Néhány hónapig mint segéd szolgálta még a céget s dacára, hogy a szemci teljesen el voltak már gyengülve, besorozták katonának.

Az igazi kinszenvedések bősége itt hullott a világ rútjának a nyakába. Bajtársai sem bántak vele különben, mint játszótársai. Gonyolták, nevettek rajta s ő lett a század bolondja. Humánus gondolkodású kapitánya csillagot varratott a hajtokájára, hogy altszti tekintélyével óvja meg az örökös zaklatástól.

Az élet keserűségeitől zaklatott ember azt hitte, hogy a korbács az ő kezébe került s most végigverhet vele az ő hajtszólin. Mint altszti a legbrutálisabb lett s emiatt került bajba. A katonaságtól szabadulva, bizonyítványai alapján Budapesten kapott alkalmazást. Mikor azonban felutazott, hogy állását elfoglalja, a főnök azonnal felmondott neki, mert azzal az ördögi arccal nem akarta az üzletét elcsúfítani.

Visszament Aradra s elkeseredésében pálinkát kezdett inni s idővel teljesen elzülött. Utóbb már boltiszolga, majd horár volt, de züllöttsége miatt e kenyérkeresetekkel sem boldogult már. Néhány nappal ezelőtt részegen bebukott a pincébe s ott halt meg.

Elfogatási parancs egy színész ellen.

Az osztrák Danilót letartóztatják.

— Saját tudósítónktól. —

— Jan. 7.

Néhány nap előtt megirtuk, hogy az a küzdelem, mely a bécsi Johann Strauss-Theater és a Carl-Theater között folyt Lehar operettjéért, a Cigányszerelmért, a Strauss-színház győzelmével végződött; tehát ebben a színházban lesz a Lehar-premier, melyre méltán kíváncsi az egész világ színházközönsége. A Vig özvegy páratlan sikere után a Három feleség csekélyke kiőzanosítás volt s így a Cigányszerelm van hivatalosan demonstrálni, hogy Lehar Ferenc még mindig a régi komponista. A bécsiek kiváltképpen örvendtek a szenzációs bemutatónak, mely azonban, mint most megbizható forrásból értesülünk, nem lesz meg. Meglesz ugyan, de nem Bécsben, hanem Berlinben, ott fog lejfolni a Cigányszerelmnek első előadása és pedig már a közeli hetekben, valószínűleg e hó végén, az új berlini operett-színházban.

Ez a hír annál váratlanabban érkezik, mert tudvalevőleg Lehar új operettjét azonosította Treumann Lajos ismert bécsi színészszel, kijelentve, hogy darabját csak ott adhatja elő és csak abban a színházban, amelynek Treumann a tagja. És épen e miatt a szerződészegő színész miatt támadtak a Lehar-operett eddigi bonyodalmai. Biztosan nem tudni, mi indította Lehárt ez elhatározásra, de majdnem bizonyos, hogy a berlini bemutató összefüggésben van Treumannal, aki alighanem nagyon erősen rá fog fizetni szerződészegőre.

A törvényszék tudvalevőleg megtiltotta Treumann Lajosnak, hogy továbbra is a Johann Strauss-színházban fellépjen, mivel a berlini Bloch Félix örököségi céggel kötött szerződése, mely a Carl-színházban való fellépésre kötelezi, teljes épségben fennáll. Azóta Treumannnak és ügyvédjének a törvényszék elhatározata ellen beadott felekezését elutasították, sőt a felsőbb bíróság kimondotta azt is, hogy a végrehajtás jogát is megadja a felperes Bloch-cégnek; Treumann segítsen magán legjobb tudása szerint, hogy kényszerhelyzetéből szabaduljon.

Mert nem szabad elfelejteni, ha Treumann otthagyja a Strauss-színházat és elmegy a Carl-Theaterbe, viszont a Strauss-színház perli és üldözteti. Elég az hozzá, hogy szegény Treumann nagy bajban van annál is inkább, mert a Bloch-cég jogi tanácsosa tegnap délelőn elfogatási indítványt adott be Treumann Lajos ellen, melynek a törvényszék az előzmények után aligha helyt nem fog adni. Lehet, sőt majdnem bizonyos, hogy Lehárt elkedvetlenítették ezek az örökös botrányos perlekedések és mivel Treumann nem tudott segíteni, otthagyta Bécsét és elment operettjével Berlinbe, ahol nem fenyegeti az a veszedelem, hogy a főszereplőt a premiérkor, vagy az azt követő napon letartóztatassák.

Állítólag Treumann maga ajánlotta Lehar-nak, hogy vigye el darabját Bécsből Berlinbe, úgy gondolva, hogy ezzel elejét veszi majd az ő üldözöttségének, mely egészen átlátszóan épen a Cigányszerelm miatt élesedett ki olyan keservesen, hogy Bécs legnépszerűbb és legnagyobb sikert ért művészeinek letartóztatásával fenyeget.

A fehérvári haramia.

A városi postát is ki akarta rabolni. — Az apácák tisztelője.

— Saját tudósítónktól. —

Székesfehérvár, jan. 7.

A székesfehérvári postarablási kísérlet szerencsétlenül adatait eltemették tegnap és eltemették a meggyilkolt gyilkost: Kern Istvánt is, akin úgy állottak utólagra boszút, hogy sírját egyenlővé tették a földdel, mintha a halottnak nem teljesen mindegy lenne, hogy van-e domb fölötté vagy nincs...

Hogy Kernnek mi volt a célja, meg van immár teljesen állapítva. Mikor Kern a szerencsétlen Kiss Zoltánt agyonlőtte, még vagy hat lövést tett. Ki akarta pusztítani az ott lévő tanulat, akik szörnyű bűnt elkövetettek volna. Lövéldőzés közben hátrafordult s az alkulesok egyikével próbálta a véres helyiség ajtaját bezárni. Lehet, hogy izgatottságában ez nem sikerült neki.

De ha véletlenül mind legyilkolja a jelenlévő postásokat, könnyebben bezárhatta volna az ajtót. Helyi formán aztán a hajnali vonatokig nem tudták volna meg a dolgot.

Ez az idő pedig elegendő lett volna neki, hogy visszatérjen a javítóba, sőt talán még aludni is tudott volna a véres tett után.

De hát a sors másként intézkedett, keresztülluzta Kern számításait.

Előbb a városi postán próbálkozott.

Kern mindenféle szimatolódzott, mert élete leghebb vágya volt, hogy egy jól sikerült postarablást keresztülligyen.

Igy a gyilkosság előtt két nappal a Kossuth-utcai városi postán egy postaszolgától melegen érdeklődött a belsőbb ügyek iránt.

Ez még nem lett volna baj, de az már igen, hogy ez az érdeklődés hajnalban

jutott eszébe, amikor az illető szolga a postahivatalt takarította. Mindenféle utána ment. Megnézte az összes helyiségeket s mindenáron a pénztárba szeretett volna bejutni, ami azonban nem sikerült neki.

A szolga rozsat nem tett fel róla, mert ismerte, azután meg csendőr is volt Kern, eszébe se jutott volna gyanakodni erre a vakmerő tettesre.

Hódolat az apácáknak.

Nagyon érdekes, hogy jótékonyágával s minden élvezet és multság után való érdeklődésével igyekezett magáról a gonoszlelkűségnek leghalványabb árnyát is eltüntetni.

Van az iratál között egy kérvényformájú irás, melyet a székesfehérvári irgalmas nővérek főnöknőjéhez intézett.

A kis leánya ugyanis az irgalmas nővérek iskolájába járt s hogy szép előmenetelt tanusított, Kern elhatározta, hogy a főnöknőhöz hálás köszönőlevelet ír, melyet aláíratott számos szülővel, akiknek gyermekei odajárnak az irgalmas nővérekhez.

**Narancsvilág újra épül.
Népgyűlés a romok fölött.**

— Távirati tudósítás. —

Messzina, jan. 7.

Uicsi képviselő kezdeményezésére a katasztrófát túléltek ma a romokon összegyűltek, népgyűlést tartottak és kijelentették, hogy Messzina fölépítése történelmi és nemzeti szempontból szükséges és hiszik, hogy a parlament és a civilizált világ segédelméül új életet terem Messzinaiban.

Róma, jan. 7.

Az olasz lapok hatalmas kolumnáiról lemarad a világnak sok időszerű esemény, mert minden sornyí hely a szicíliai és calabriai borzalmas jelezteit szmára kell.

Guelfo Civinini, jeles római zsurnaliszta és drámaíró, ezeket írja Messzinából a Corriere della Será-nak:

Az a látvány, amely a csákányok munkája nyomán feltárul, mind rémebb. Ma, a katasztrófia után való hetedik napon, még mindig huztak ki a romok alól élő embereket. Egy tengerészcsapat kíséretében a legtragikusabb s egyben a legiuresőbb epizódok egyikének voltam szemtanúja. A csapat egy rengeteg romhalmon keresztül tört utat, valóságos törmelékhegyeken igyekezett keresztül, amikor egyszerre, két hajdani utca keresztződésénél, ahol két palota omlott egymásra s ahol a lélekzetet elállító báz emberi temetőt sejtett, rekedt és recsegő hang állított meg bennünket. „Mária!” nyögte keservesen a hang. A csákányok azonnal munkába fogtak s jó félóra múltán hatalmas lyuk nyílt meg előttünk. Abban a nyomban egy fáradt papgály vándorolt ki belőle; a szegény állat poros zöld szárnyával kétségbeesetten verdesett, s recsegő hangján egyre hitta azt, akit ő „Mária” néven nevezett. Szerencsére Máriát is megtaláltuk a közelében. Egy szépséges halovány fiatal leány volt, aki ajultan, de élve feküdt az omladék között. Most már egyik hajón állnak s minden valószínűség szerint megmennek az életnek. A papagály egy hadihajóra került, a melynek tisztjei jól tartják, kényeztetik.

TÁVIRATOK.

Öngyilkos fiatal asszony.

Hajduböszörmény, jan. 7. Györke Páncrász felesége agyonlőtte magát. Tizenkilenc éves volt. Két évvel ezelőtt már benzinnel próbált megszabadulni az élettől. Tegnap összeveszett az urával és ez okozta a katasztrófát.

Pestis.

Lisabon, jan. 7. A pestis-megbetegedések Fayelban még mindig szaporodnak.

Erzsi imádta Rozit.

Szerelme és körisbogár.

Saját tudósítónktól.

— Jan. 7.

Beteg szerelme egész hevével szerette Bali Erzsi 23 éves cselédeleány Dóri Rózi nevű 34 éves kártársnőjét, Rózi azonban nem viszonozta a bolond érzelmeket.

A merev viszautasítás véresre sebezte Bali Erzsi szívet és elhatározta, hogy úgy szerzi meg magának a Rózi vonalmát, ahogy otthon a falujában a legényekkel operálnak.

Körisbogár-port szerzett hazulról és beadta tegnap este Dóri Rózi Rózinak. A körisbogár-por — úgy mondták otthon a falujában, arra jó, hogy az is szerelmes lesz tőle, akinek egyébként jégből van a szíve. aludtfeiből a vére.

Dóri Rózi nem lett ugyan szerelme sebb a körisbogár-portól, hanem megbetegedett a medicinától anynyira, hogy a Rókusba kellett szállítani.

A vakmerő szeretőt: Bali Erzsit előállították ma délelőtt a rendőrségre, de mert azzal védekezett, hogy csak tréfált, szabadon bocsájtották.

NAPIHIREK.

Letartóztatott cigányprimás.

Muzikászok mellől a fogházba.

— Saját tudósítónktól. —

Balogh Géza cigányprimás a Sós-fürdőben notázott a régi jó időkben. Mikor aztán a Sósifürdőt bezárták, elszéledt a Balogh Géza bandája és a kiváló primás kenyér nélkül maradt.

Balogh Gézát bűnre csábította a nyomorúság. Fölfogadott három bögőhordozót 500—500 korona kaucióval és a beszedett 1500 koronát elcsikasztotta.

A bögőemberek vártak egy darabig a pénzükre, de elfogyott a türelmük és följelentették a nagyságos primás urat.

A följelentés alapján detektívek indultak Balogh Géza keresésére és az éjjel rá is akadtak a Ludovika-kávéházban. Itt muzsikál ugyanis újabban a Balogh-banda.

A kávéházban óriási konsternációt keltett a letartóztatás. Balogh Géza ellenszegült, de aztán megadta magát a sorsnak, letette a fekete hegedűt és elindult a detektív-diszkisréttel.

A banda rázendítette: „Ne menj el, maradj itt!” — de hiába huzta, hiába...

— Nyugalomba vonult újságíró.

Deutscher Antal, a „Pester Lloyd” közgazdasági rovatának szerkesztője mai nappal kilépett a lap szerkesztősége kötelékéből s nyugalomba vonul. Amikor a régi újságírógárdának ez a jeles tagja saját elhatározásából, negyven esztendő munkássága után megvált állásától, nemcsak kollégáinak, hanem a magyar közgazdasági élet számottevő tényezőinek rokonszenve is kíséri őt. Pályája kezdete óta abba az időbe esett, amikor ébredezni kezdett a magyar gazdasági élet s a letelt negyven esztendő kemény munkájából Deutsch Antal ugyancsak kivette részét. Kiváló szaktudását, kitűnő tollát nemcsak az újságírásnak, hanem a közgazdasági irodalomnak is szentelte s e téren való munkálkodása a szaktudósok közt is előkelő helyet biztosított neki. Távozása alkalmából kifejezést ad elismerésének a „Pesti Lloyd Társulat” is, amely jegyzőkönyvi közönyt szavazott Deutsch Antalnak. A „Pester Lloyd” szerkesztősége összejevetelt rendezett távozó munkatársra tiszteletére s a „Budapesti Újságírók Egyesülete” szintén kifejezést fog adni a távozó újságíró iránt érzett szimpátiájának.

— Szerencsétlenül járt színész. —

Grichtelik Berta német színész,...

Kertész-utca 8. szám alatti lakásán az éj-jel szerencsétlenül járt. Keztyűtisztítás közben meggyúlt a benzin és a szerencsétlen leány égési sebeket szenvedett. A mentők bevitték a Rókusba.

— **Letartóztatott orvadász.** A fejérvármegyei Zámoly községben a minap szőváltásba elegyedett az országúton Hard Ignác orvadász Borostyán János asztalossegéddel. A szőváltás hevében az orvadász lekapta válláról fegyverét és Borostyánra slittette. A meglőtt ember összeesett, de Hard, ugy látszik, teljesen végezni akart vele, mert zsebéből egy revolvert véve elő, a földön fekvő emberre lőtt. Hard miután azt hitte, hogy Borostyán meghalt, tovább állt. A meglövődött ember azonban később magához tért, a községbe vándorolt és ott a csendőröknek elpanaszolta az esetet. A csendőrök Hardot, mikor az orvadászatról hazatért, vallatóra fogták s miután beismerte tettét, letartóztatták és bekísérték a községházába. Itt egy újabb büne derült ki a veszedelmes embernek. Ugyanis épen a községházán tartózkodó Rádli Jakab uradalmi erdész felismerte Hardban az orvadászt, aki karácsony előtt pár nappal, amikor az erdő mélyén orvadászaton érte és fegyvere letételére szólította fel, többször rálőtt, úgy hogy az erdésznek menekülnie kellett. Hard Ignácot bekísérték a székesfehérvári kir. ügyészség fogházába.

— **Meggyilkolt kolostortűnök.** Szalonikiből táviratozák: Az átoszhegyi Lavrakolostor főnökét, Krizosztomosz apátot a nyolcven vértanú hidján ismeretlen tettesek meggyilkolták.

— **A holdkörös halála.** Grácból jelentik: Brandt Alfréd, egy husz éves gimnázista tegnap éjszaka meztelenül lezuhant a negyedik emeletről az utca kövezetére és koponyáját szétzúzta. Bevitették a kórházba, ahol csakhamar kiszünetelt. A fiatal ember holdkörös volt s épen le akart ereszkedni a hálósóbjájából a villámhárítón, amikor valaki a kaput erősen becsapta. Az ifjú a zaira fölébredt és lezuhant.

— **Utolsóéltől hangverseny a téli tárlaton.** A téli nemzetközi tárlaton ma csütörtökön tartják meg az utolsóéltől hangversenyt, melyen Bachó István vezetésével a teljes honvédszenekar a következő nagyszabású műsort adja elő: 1. Kéler Béla: Magyar vigjáték-nyitány. 2. Alard: Traviata (hegedűszó). 3. Liszt Ferenc: VI. magyar rapszodia. 4. Rubens: Részletek a Hollandi lány operettéből. 5. Verdi: Ábránd a Rigoletto operából. 6. Offenbach: Orpheus-nyitány. 7. Bizet: Részletek a Carmen operából. 8. Bachó István: Kuruc dalegyveleg. — A hangversenyre, amely fél nyolctól tízenegy óráig tart, a tag- és csalágtalálkozókon kívül csupán az egykoronás pénztári jegyek érvényesek. Az utolsó hangverseny január 14-én, csütörtökön lesz.

x **Szívbeteg és véredényelmeszedés ellen Finsen-féle ivlámpafürdők** alkalmazmaz dr. Hönig Izsó villanygyógyító-intézetében (Budapest, IV., Károly-körút 24). Ezt az eljárást a kopenhágai Finsen-intézetben több mint 1000 szívbetegnél sikerrel alkalmazták, hazánkban először dr. Hönig próbálta ki és a javult és gyógyult betegek egész sora igazolja ezen kényelmes és fájdalomtalan gyógyeljárás sikerét szívbillentyűbajok, szívmegbetegedések, véredényelmeszedés, ideges szív- és szívszorongási rohamok (asthma, angina pectoris) esetében.

x **Feltűnést kelölt Budapest** az országosan ismert Zélinger-féle késpénzrendszerű I-ső rangú ur szabó-termek zseniális működése. Smocing-öltöny mérték szerint 35 forint, fekete vagy utcai öltöny 30 forint, télikabát 35 frt, prima munka, tiszta gyapluszővetekből IV., belváros, Magyar-utca 3. sz. I. em., Kosuth Lajos-utca mellett.

TÖRVÉNYSZÉK

§ **Hurokra került lakásosztogatók.** Deutsch Mór és Fischer Lipót notórius lakásosztogatók a nyáron a Váci-körút közbiztonságát veszélyeztették, míg végre az egyik lakásban tetten érték a jómadarakat. A törvényszék ma ítélkezik felettük. Védelmüket Kisfalvi A. Rezső dr. látja el.

§ **A lopott írógép.** Molnár Jakab információ-irodatulajdonos egy írógépet raktározott be tavaly Tauszig Lajosnál. Miután kisült, hogy az írógép lopott írószög, Molnár lopásért, Tauszig tulajdon elleni kihágásért került bájba. Ma ülnek törvényt felettük.

§§ **A vér beteg.** Weisz László 21 éves belgrádi származású szobrász merényletet követett el nemrégiben egy 12 éves leányka ellen. A vér betegét zárt tárgyaláson ma vonja felelősségre a bíróság Sárkány elnöklésével.

DR. HÖNIG IZSÓ

Villanygyógyító- és Röntgen-intézet. Elektromágneses gyógyítás.

Bevált gyógymód minden idült bajnál. Rendelés d. e. 8—11-ig, d. n. 2—6-ig.

UJ F. NSEN-féle ivlámpafürdők sikerrel alkalmazmaz szívbeteg, véredényelmeszedés, szívszorongási rohamok, szívrohamok és ideges szív- és szívbaj ellen.

Epost, IV., Károly-körút 24. I. em. Lg. Lift
Telefon 102-39. Kívánatra prospektus

Sport.

— (A Magyar Atlétikai Club 1909. évi programja. (II. rész.) A football-csapat trainere továbbra is Gillemot mester lesz. Köztudomásu, hogy a M. A. C. csapata az ősz folyamán érzékeny veszteségeket szenvedett egyes játékosainak vidékre kerülése folytán. Mindazonáltal a sportszerű vezetés s különösen Gillemot mester szakavatott munkájának köszönhető, hogy a csapatnak sikerült az őszi fordulón veretlenséget megőrizni s ezáltal a bajnok-ság élére kerülni. A csapat már január 2-ától megkezdte trainingjét a Nemzeti Lovardában s tekintve, hogy a tavaszi fordulón szokta legjobb formáját elérni, az idei bajnokság elnyerésére igen biztató reménye van. Résztvesz azonkívül a „Corinthian-díj” és a „Polónyi ezüstlabda” mérkőzésekben is. Ez utóbbira annál nagyobb súlyt helyez, mert a F. T. C. esetleges győzelmével a serleg végleg a tulajdonába meune át. A tavaszi programot a nemzetközi mérkőzések egészítik ki, melyek közül a W. A. C. ellen április 14-én Bécsben, április 25-én Budapestben matchel. A szezon egyik legszenzációsabb mérkőzése husvétkor lesz az ellen a dán válogatott csapat ellen, mely a londoni olimpiádon oly fényesen szerepelt.

A vívás terén a M. A. C. továbbra is meg akarja őrizni a vezetését, amire Sentelli Italo és Schlotzer mesterek s a kiváló vívógárda együttműködése alapos reményt nyújt. A szezon hátralévő részén két házi kardversenyt és két törversenyt rendez. A klub vívbajnoksága is kiiratik. Márciusban a „többi vívó” ellen csapatversenyt rendez olykép, hogy a M. A. C. gárdája az ország összes vívói ellen állana sikra. A londoni versenyek mintájára júliusban szabadtéri verseny lesz a Margitszigeten. Azonkívül résztvesznek nevesebb külföldi és hazai versenyeken is.) — (Jég-hockey. Vasárnapra a M. A. C. és a „Mánás”-csapat között hird-

tett mérkőzés elmaradt, kárpótlásul két alkalmi csapat training-matchet tartott, amely 6:2 arányban a szürkek javára végződött. Félidő 4:2.

Szürkek: Banovits—Lator, Ságody—Andrássy gróf—Haberan, Pongrácz báró—Minder.

Fehérek: Ambrózy báró—Taxis báró, Piret báró—Keglevich gróf—Lauber, Pozel, Szentgyörgyi.

Bíró: Horvátovits Ferenc (M. A. C.).

KÖZGAZDASÁG.

Uj tőzsdetanácsosok. A tőzsde-tanácsot az idén mindössze három új taggal fogják fölrészíteni. Bár a tőzsde közgyűlést csak március végén tartja, az új tőzsdetanácsos-jelöltek nevei már most kerülnek forgalomba. A komoly jelöltek között emlegetik: báró Madarassy-Beck Gyulát, a Magyar Jelzálog-Hitelbank vezérigazgatóját, Hegyebi László gabonabizományost, dr. Domonyi Mórict, a Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási Társaság igazgatóját, Földiák Vilmost, a Magyar Országos Központi Takarékpénztár igazgatóját és dr. Hirsch Albertet, a Hirsch Jakab és fiai gabonacég főnökét.

A m. kir. szab. osztályorsjáték alkonya. A magy. kir. osztályorsjáték igazgatósága közteszi, hogy a „belföldön, valamint a külföldön egyaránt uralkodó kedvezőtlen gazdasági viszonyok folytán, a sorsjegyeknek 15.000 darabbal való leszállítását háarozta el, a következő sorsjátéktól kezdődőleg. Az igazgatóság ezen közleményhez nagy önelégültséggel hozza, teszi, hogy ezen leszállítás egyébként illusztrálja azon megszokott kifakadás alaptalanságát, mintha az osztályorsjegyek eladását mesterségesen lehetne növelni. Nos tehát ezen nagyhangú kijelentéshez a magunk részéről egyelőre csak két megjegyzést fűzünk. Az egyik az, hogy az osztályorsjegyek számának kénytelen-kelletlen leszállításában „belföldi kedvezőtlen gazdasági viszonyoknak” mi részük sincsen; annak szükségességét a vásárló közönség azon fölismerése okozta, hogy a m. kir. szab. osztályorsjáték kizárólag a szabadalmat élvező részvénytársaság igazgatóságának és szerencsés részvénytulajdonosainak zsebére képez busásan jövedelmező üzletet, de legkevésbé a játékot több szenvedéllyel, mint szerencsével üző, hiszékeny szerencsejátékosra nézve. Sehol a világon másutt ilyen kedvezőtlen proppozícióju, rosszul adminisztrált, aránytalanul csekély nyeresí esélyvel felruházott sorsjátéktervezetet nem engedélyezne a pénzügyi kormányzat, mint aminőkkel a magy. kir. szabad. osztályorsjáték igazgatósága boldogítja a maga kienteit. Hangzatos jelszavakkal és toladó reklámmal dolgozó elárúsítói utján jobban fokozták a szegényebb néposztályok játékszenvedélyét, mint azt ezelőtt a kincstári lottójáték eszközölni képes volt. A második megjegyzésünk az, hogy amidőn az osztályorsjáték igazgatósága az osztályorsjegyek számának csökkentéséért önmagának közzgazdasági érdemeket akar vindikálni, akkor erre csak azt felelhetjük neki: „Száll, te nem dícsékszel, hanem panaszkodol.” Végül még az osztályorsjegyeket vásárló közönség figyelmét és kíváncsiságát arra hívjuk föl, hogy a sorsjegyek számának 15.000 darabbal történt csökkentésével egyidejűleg érdeklődjék aziránt is, hogy milyen lesz a sorsjáték nyerenényi tervezete; mily nagy a nyerenények összege és száma; milyenek a nyerenényi esélyek a sorsjegyek számához arányitva? szóval: mindezek olyan mellékkörülmények, melyeket a szabadalmazott szelvénylovagok hangzatos közleményünkben elég bőlcen elhalgatni jónak láttak.

A „Hazai bank” sorsjegyet. Hogy nálunk, a honhazai pénzpiacon a sorsjegykibocsátások körül miféle balkáni állapotok uralkodnak, legjobban illusztrálja a Hazai bank egyetlen sorsjegy emleziójának legutóbbi tőzsdei megrovási kalandja. Ezeket a „hirhedt” sorsjegyeket a keddi tőzsdén ugyanis 100 koronás árfolyamon jegyezték. Micsoda? A „Hazai” sorsjegyet százkoronás árfolyamon? — kérdezné az az előkelő idegen, aki még nem felejtette el azt a „köpenikiadát”, amit néhány év előtt ennek a sorsjegynek a kibocsátása körül elkövetek. Hiszen emlékszünk még rá, mert sokan arról koldulunk, hogy micsoda baromi tillekedést folytatott a hiszékeny, naiv magyar nagyközönség, ez a béketűrő jó nyíró birka, különösen a honráción és a polgári középosztály akkoriban a vásári reklám nagydobóján hirdett „Hazai” sorsjegyek megszerzése körül. A 145 koronás árfolyamon kibocsátott sorsjegyeket a tőzsdei jegyzés előtt 180 és 185 koronás árfolyamon vásárolták a nyereségvágytól megköttyasodott balekek, akik nem ritkán utolsó érték-tárgyaikat rakták a zálogintézetbe, hogy az ötvenszeresen tuljegyzett sorsjegyek birtokába juthassanak. Ki írhatná le méltón, a boldog sorsjegybirtokosok kinos meglepetéseit, amikor a tőzsdei árusítás első napján a „szerencsepapírt” már 140 koronás árfolyamon jegyezték. Hosszu orral rejtegették sorsjegyeiket, ezeket a „drága” kincseket leveles ládáik fiókjáiba, bizakodva egy jobb kor eljöveteleiben. A „Hazai” derék igazgatói, Sztányi urral az élükön, jókat nevetettek a markukba ezen a vidám komédián és a nyereségvágyó spekulánsok feislésén. De ha Sztányi ur és igazgatótársai meghalották volna azokat a kevésbé hiszélő nyilatkozatokat, amelyek róluuk és ténykedésük felül a „boldog” sorsjegybirtokosok részéről szelében elhangzottak, ugy nem volna se szeri, se száma a becsületsértési perek áradatának. A „Hazai banknak”, ennek a mindenkép szerencsétlenül igazgatott pénzügyi intézet alapításának közzgazdasági szükségessége felül külföldben is kétségben vannak még a nemzetgazdászok is, ha csak ezen bankintézmény üdvös volta abban nem nyilvánult volna meg, hogy sorsjegykibocsátásával sikerült neki a polgári középosztály ismeretes finánciális vérbőségén egy alapos kivágást eszközölni.

Kiadja: A „DÉLI UJSÁG” LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

Ajándékok:

ezüsből 2, aranyból 6, éskövesek 30 ébrszíórák 4, zseborák 6, ingorák 14 koronától feljebb csakis jobb kivitelben beszerezhetők

Gáti és Szabó ékszerész és óráskész Bécsi-utca 9., az Erzebet-tér mellett. Nagyobb ezüst tárgyak és ékszerak gyári áron a ul. Eltörölt órák és ékszerak igen kis költséggel helyrehozhatnak, vagy becserelelhetnek. Fessék czimunkot társzájába tenni, alkalomadtán hasznát veheti.

Rum és likör előállításához küld utasítást **ingyen** **WATTERICH A.** Budapest, VII., Dohány-utca 5.

ESZTERGAPADOK új és használt **SZERSZÁMGEPEK** mindennemű minden méretben, csödtömegtől származók, nagy mennyiségben és darabonként is minden elfogadható árért eladók
Telefon 34-38. **Grünspan Izidornál, Budapest, V., Váci-ut 24.** Telefon 34-38.

Eladó butor.

6 db. ebédlőszék plüsch huzattal, egy szalon és egy függő lámpa teljesen jó karban, sürgősen és olcsón eladó. Megtekinthető a Vízszínház házmesterénél:
(V., Pannónia-utca.)

Új rendszerű butorhitel. Butorok csakis a legjobb kivitelben kaphatók készpénzért v. banknál törleszthető részlete. Batazs és Társa butorraktárában Budapest, VI. ker. Révai-utca 3. Váczi-körút mellett. A vásárolt butorok értékét egy bank fizeti nekünk ki, a vevő tehát a banknak marad adósa, miáltal a butor mindenkinek készpénzárban számíthatjuk. A bankkölcsönt sem részlegyzés, sem egyéb költés nem terheli.

Első magyar dégrás-gyár
Bernauer
Lajos
Központi iroda:
Budapest, V., Váci-ut 22.
Repceolajgyár: Újpest.

Legszebb karácsonyi ajándék az
Ampol
hűtő és melegítő szokrény.
Télen nyáron egyaránt használható. Tejesen fémből. Javítás teljesen kizárva.

Ára: 75 korona.
Magassága 54 cm. Almérete 45 cm. Ampol és szoma művek.
Janda Gyula és Társa
V., József-körút 12. és
Ceitner és Rausch cégnél
VI., Andrássy-ut 8.

Pénzt butorra,
Zongorára, Butort, zongorát, hintót, autómobil, kurrens-árut, varrógépet, kerékpárt, stb. feltűnő jutányosan beraktározunk.
Tauszlk és Társa VI., Gyár-utca 21.
Telefon szám 88-97. Már beraktározott tárgyakat magasabb előlegezéssel kiváltunk. Ügynökök és üzletajánlók magas jutalékban részestülnek.

GRAMMOFONOKAT
a világhírű **THE ROYAL** gépeket szigorúan az eredeti gyári árakon 40% áreszállítással
Láng Jakab és Fia
grammofon- és varrógép nagykereskedők
Budapest, VIII. ker., József-körút 41. sz.
Fiókhelyeink VIII., Baross-tér 4. szám és Budán Margit-körút 6. szám.
Arányzék ingyen és bérmentve. Figyelem! a szalon!

Minek kétszeres árat
fizetel, mikor nálam újdonat új varrógépeket télelapon kapni b. év. jótállással, előlegül 5 forint küldendő, hátraérek utána előleg.
Singer női varrógép
magyarok 27 forint, karikahajós női varrógép 40 forint, Centralnő női varrógép 45 forint, 5 fűzős karikahajós vagy Centralnő női varrógép remek kiállításban 50 forint. Ötlyesztő karikahajós vagy Centralnő női varrógép, remek darab 60 centesztől szállítok, meg nem feleltet visszafizetendő, vételtől visszafizetendő, kockázatos kivétel. **K. KAUSZ HENRIK, varrógép gyári raktára.** Budapest, XV., Város-Pálva-utca 40. I. földszint 5. sz. udvarban. — Ügynökökkel nem dolgozunk. Vízszínház árkedvezményesen részestülnek.

Megnyílt a
Tisza-Szálló
Tisza-szálló épületében
Budapest, VI., Révai-utca 24. sz.
Hatvan szoba, villanyvilágítás, rézággyakkal. Hónapos és napos szobák 1 frittől feljebb kaphatók. Hónapos szobák ára 30 forint.

Kristalin.
Teljesen ártalmatlan bőr- és arczszéplő-szer.
A mi még eddig nem volt a melynek hatása páralan. A Kristalin a bőr ápolásának hatékony szere és eszköze. A bőr felemészti a száraz, simává, bármennyű, fiatalos üdőségűvé és féhérré teszi. Pattanások és foltok a neves használat következtében eltűnnek. Mértékintéző enyhe masszázssal ellátott az arczon, kozon, nyakon a ráncokat és így eléri mindenki azt, a mit legjobban éhánt. — A Kristalin utálat az o. Sallitáshoz szilárdos névénél köböl. — A Kristalin mindig alkalmazható, az mindig mosás után. Napyon keveset alkalmazandó az arcz közepélti masszázssal a jobbba és balra mindaddig, míg ha nem hatol ér el nem csúsznak a bőren. Ekor vízszor is alkalmazható. — Sikertem abban fogom látni, hogy mindenki, a ki csak egyszer használta a Kristalint, soha sem fog más szert alkalmazni bőrének higiénikus gondozására és ápolására.
Glinskovich Sándor
román kir. gyógyszerész szászados és kémikus.
KRISTALIN MASSA:
Próbátégely 50 fill. Üvegdoboz 3 kor.
Mojolika disztégely 5 korona.
Kristalin szappan 1 kor. Kristalin pudor 1 kor.
Kapható minden gyógyszer-tárbán, drogeriában és illatszertüzletben.
Megrendelhető: a „Kristalin” magyarországi töraktárában is, Budapest, VIII., Bross-utca 91. sz.

ON BERELI
EGY ÓCSKA ZONGORÁT VAGY PIANINÓT ÉS **KIDOB.**
7 HAVONTA 12 VAGY 16 KORONA ROLCSÓNDJÁT VÉGRE PÉNZET KIBOZTA ZONGORÁJA HIRÉSÉT
HA DOLGOS
HÁVONTA 20 KORONÁT KAP EGY KIVÁLÓ GYÁRTMÁNYU LEGMODERNEBB KÁROMPÉDALÓS ÉRZÉFPANCIÉLTŐKÉS KERESZTHÚROS-TETSZÉSE SZERINTI SZINBEN-ÚJ ZONGORÁT VAGY PIANINÓT NEM-IRÁRA VÁLTÓT, NEM ÁLLIT MEZEST ÉS NEM FIZET BANKNAN HAMATOT ÉS MÉGIS TULAJDONNA LESZ A ZONGORÁJAVAN IDEÁLISAN SZOLID LIBERALIS MÓDON ÉS KAPHATÓ KIZÁRÓLAGOSAN **CSAK**
STERNBERG-DEZSŐ
ZONGORÁK ELNÖKSÉGE KÖLCSÖNZESI TELEPÉNY BUDAPEST VI. LISZT FERENCZ TÉR 9. AZ ORSZÁGOS ZENEAKADEMIAVAL SZERBEN ZONGORÁK BECSERELÉSE JAVÍTÁSÁHOZ BUDAPEST VI. KER. RÁKÓCI-UT 36.

Budapestnek a legnagyobb
SZENZACZIÓJA
ez idő szerint
Rákóczi Ferencz
óriási füveg-, porcellán-, és zománc edény központi áruháza
Budapest, VII., Baross-tér 5.
6 személtre ebédlő készlet csak ... — 8.50 forint
8 személtre tea vagy kávékészlet csak ... — 3.10 forint
6 személtre finom csiszolt üvegkészlet csak ... — 8.20 forint

MAGYAR MERCUR BANK R. T.
BUDAPEST,
V., Ferencz József-tér 5. sz.
(Gresham-palota)

sorsjegyzőiája vesz és elad sorsjegyeket készpénzfizetés ellenében, napi áron és részletfizetésre.

Alakít sorsjegytársulatokat, saját számlára vagy megbízás alapján.
Videki ügynököket kedvező feltételekkel bárhol alkalmazunk.

Ideal
Írógép
abszolút látható írással.
Prospektus ingyen és bérmentve.
Magyarországi vezérképviselőség
Schott H. és Donnath
Budapest, Andrássy-ut 53.

PÉNZT
butorra, zongorára, varrógépre, kerékedelmi árukra, ha azokat bizományba legjutányosabban beraktározza
Balassa Gyula és Tsa
fiókja
VIII., József-körút 66.
Telefon 103-10.

Sternberg Armin
és testvére
cs. és királyi udvari hangszergyártó
Budapest, VII., Rákóczi-ut 36. sz.
Képes adjezők mincennemű hangszereit katonakaton kiadéban, mely ingyen és bérmentve kúndent, csak megterezendő, hogy milyen eszközre kívántatik.

Guttman Manó műasztalos és szobrász
BUDAPEST, VII., Szegényház-tér 5.
Iparművészeti műterem:
Modero és antik lakberendezések, portál, épület és mindennemű asztalos és szobrász munkák stilszerű kivitelére. Minden izlésnek megfelelő — rajzzal és költésérveléssel szolgálók.
ALAPITTATOTT 1894. TELEFON 34-27.